

Bekrefter: Professor ved Norges Handelshøyskole, Magne Supphellen (t.h.) har via forskningsresultatene gitt Øistein Garcia de Presno en solid bekreftelse på arbeidet i Nairobi. I går ble resultatene lagt fram på en pressekonferanse i Kristiansand.

Knivskarpt: Knivsliperen så vi i Nairobis slum i høst. Om mikrofinans og gudstro preger bedriften hans skal være usagt.

Tro viktig for mikrofinans

Professor ved Norges Handelshøyskole, Magne Supphellen har gitt Øistein Garcia de Presno vann på mølla. Forskning på Nairobis slummer viser at gudstroen har en vesentlig betydning for suksess for mikrokredittfinansierte foretak.

Av
DAG LAUVLAND

Det er i samarbeid, blant andre, med de Presnos «Noracta», Haugeinstituttet og det slumbaserte All Clergy's Network at Supphellen (som også sitter i styret i Haugeinstituttet) har studert 987 små mikrokredittfinansierte bedrifter i Nairobis slummer. Utvalget er hentet fra mikrofinansorganisasjonen Jamii Boras lister. I Kristiansand presenterte Supphellen og de Presno i går de foreløpige resultatene fra forskningen som også vil omfatte utviklingen i slummen de kommende årene.

– Og undersøkelsen gir grunn til å spørre om troen er undervurdert i bistandsarbeidet, sier Supphellen.

Tre forretningsperspektiv

Grunnlaget er en spørreundersøkelse foretatt i august 2008. Særlig tre forskjellige religiøse perspektiv på forretningsvirksomhet er avdekket i undersøkelsen:

1. Belønningsorientert; «Tror jeg nok, så går det meg bra, og Gud vil belønne meg».

2. Kalls- og pliktorientering, «Hans-Nielsen Hauge-dimensjonen»; «Jeg tror at jeg er kalt av Gud til å bruke mine evner i forretningsvirksomhet. Og jeg vil også at forretningsvirksomheten skal være til gagn for mine medmennesker.»

3. Reaktiv orientering; «Jeg velger å vente på at Gud ordner virksomheten for meg. Forretningsvirksomhet har mindre med mine egne evner å gjøre.»

– Dette er noe av det mest kre-

vende jeg noensinne har vært med på, da svært mange av de spurte ikke snakker engelsk, og noen i mindre grad er skrivekyndige. Spørsmålene måtte derfor ofte stilles muntlig, på swahili. Vi fikk derfor hjelp av 61 lokale intervjuere fra universitetet i Nairobi. (rekruttert fra Lags-bevegelsen red. anm.). Disse fikk deretter en opplæring i bruk av skjemaene og skalaer. I tillegg kunne vi «glemme» bruken av enkelte ord som vi ikke fant noen god oversettelse for, som begrepet «profit», sier Supphellen.

Klare, målbare resultater

Resultatet er utvetydig, mener Supphellen. Ikke alle koblinger mellom tro og forretning har betydning, men «Haugeperspektivet» har klar (signifikant) positiv effekt på lønnsomheten i bedriften, samt på kundeorientering og etisk forretningspraksis. Belønningsperspektivet (1) og den avventende holdningen (3) har ingen- eller negativ effekt, stadfester resultatene.

For Supphellen er resultatene oppsiktsvekkende. Forskningen representerer også et vitenskapelig nybrottsarbeid, ifølge ham.

– Det religiøse perspektivet har rett og slett ikke vært gjeldende før. Og nøytralitetsprinsippet i bistandsarbeidet har vært holdt kraftig i hevd. Men i et område der den store majoriteten er kristne og gudstroen sterk bør denne faktoren komme sterkere fram.

– Men er det selve troen, eller hvordan man «anvender» den som er suksessfaktoren?

– Det er jo først og fremst selve anvendelsen av egen tro som er interessant. Og lignende resultater kunne vi kanskje ha funnet i muslimske områder. Det vil eventuelt tiden vise, sier Supphellen.

– Vil det si at om man har et etisk perspektiv, lignende Hauge-dimensjonen, men «uten tro» så kan suksess være helt uavhengig av religiøs tilhørighet?

– Ja, personlig tror jeg det er universelle etiske prinsipper som ligger til grunn, og at en derfor kan finne lignende utslag andre steder. Men religionen bidrar til å styrke prinsippene, sier Supphellen.

Høy andel av menn

Om lag 300 av de 987 spurte var rekruttert via kirkene i slummen. Halvparten av disse skal etter sigende ha kjent til Hans-Nielsen Hauge og forretningsideene hans. Bedriftene er små og sysselsetter gjennomsnittlig et par personer. Mange begynner med et låneopptak fra Jamii Bora på om lag 1500 kroner, og har en gjennomsnittlig månedlig omsetning på ca. 2700 kroner, med en brutto fortjeneste på 37 prosent. 40 prosent av dem som er involvert i virksomhetene er menn.

– Faktisk en høy andel. Hadde vi foretatt lignende undersøkelser på landsbygda ville antagelig kvinneandelen ha vært mye større, sier Supphellen.

Typer virksomheter som har vært undersøkt er, blant andre, handel med ferske matvarer (27 prosent), andre forbruksvarer, som hermetikk, vann, klær sko og elektronikk (25). Tjenester - som frisør, overnatting, transport, skreddere, tømrerarbeide etc. (25).

Undersøkelsen, som altså sies å være ganske unik, er nå på vei ut til tunge internasjonale vitenskapsjournaler, skal vi tro de Presno og Supphellen.

Ferskvarer: Ferskvarer i form av blant annet fisk og grønnsaker representerer 25 prosent av virksomhetene.

Elektrisk: Mannen drev en servicebedrift, et elektronikkverksted midt i slummen. Han tilhører de 25 prosentene av utvalget i kategorien «servicenæring».